

EESTI NSV PEDAGOOGIKA TEADUSLIKU UURIMISE INSTITUUT

KODULUGU

KATSETÖÖVIHIK III KLASSILE

LINNAKOOID

Tallinn 1961

Õppekäik toiduainete kaupluses.

TERAVILJAD.

1. Kirjuta teravilja nimetuse juurde õige number.

RUKIS ①

NISU ②

ODER ③

KAER ④

Kaer
Rukis

Nisu
Oder

2. Eemalda terast kest, hammusta tera pooleks ja hõõru katki.
Tera sisust saame jahu.

Teradest tehakse veskis jahu, mannat, tangu, kaerahelbeid.

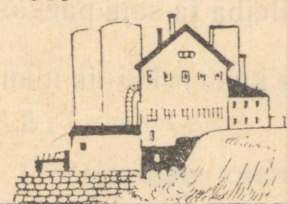
Rukkiteradest saab jahu.

Nisuteradest tehakse ja

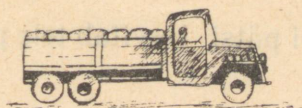
Tangud ja kruubid on tehtud
millest?

Kaertest tehakse

NÜÜD

VESKI JA TERAVILJASAADUSED

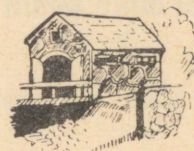
VANAST:

PUKKTUULIK

TUULIK

VESI VESKI

3. Kirjuta, missugune veski on teie koolile kõige lähemal.

TERAVILJASAADUSTE KAUPLUSES.

(Kokkuvõtte ekskursioonist.)

1. Kaupluses oli müügil:

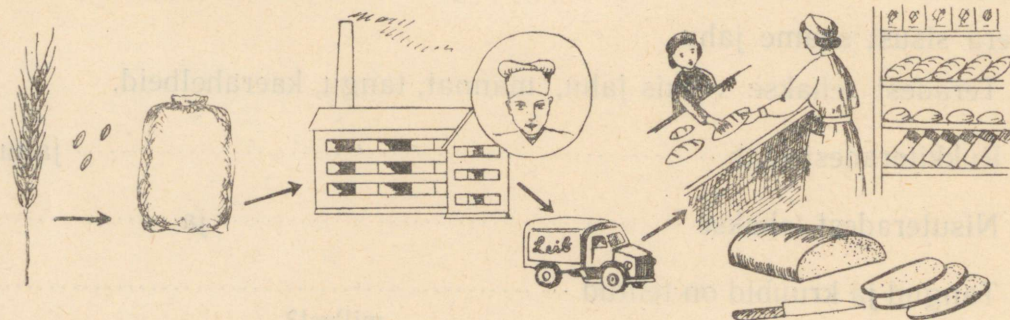
rukkiyahust valmistatud

Nisusaadustest oli kaupluses

Odrasaadustest müüdi:

Peale selle oli kaupluses müügil teradest ja jahust valmistatud

2. Jutusta «Terast leivani».

LEIVATÖÖSTUS.

3. Ülesanne: Küsi kodus, kui palju sööb teie pere rukkileiba ja saia päevas.

Arvuta, mitu kilogrammi või pätsi tarvitab teie pere kuus rukki- ja nisu-leiba.

Sügisel pargis (metsas).

1. Vaatle puid kooli- või koduümbruses.

Missugused muutused on toimunud puude lehtedega sügisel?

Puude lehed on ja

Raagus on juba

Muutunud pole lehtede värvus.
missuguste puude?

LEHTEDE LANGEMINE.

2. Kui lehed on varisenud, jäävad
okstele
mõnikord aga ka viljad.

Joonista vahtra, pihlaka, tamme ja veel mõne puu vili!

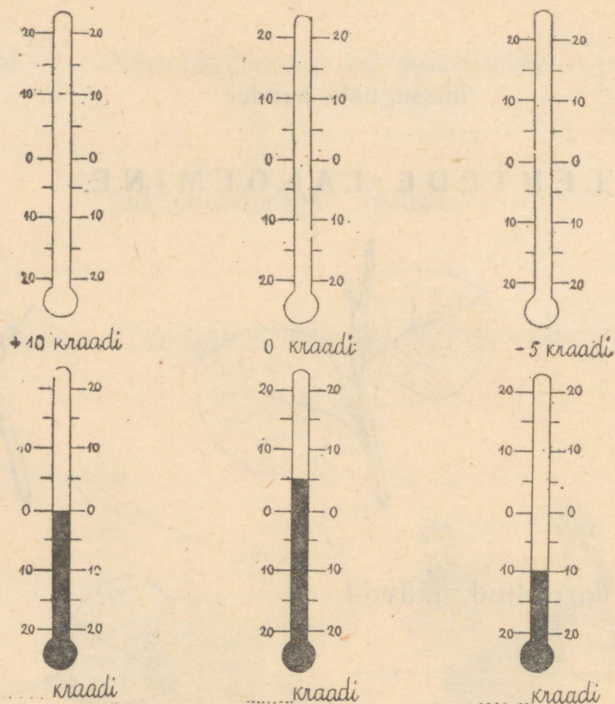
3. Mõtle miks:

1. Mis saab varisenud lehtedest?
2. Mis võib juhtuda puudega, kui paks lumi tuleks maha enne lehtede varisemist?
3. Mis saab lõpuks vahtra, tamme, pihlaka viljadest?
4. Kasel (.....) varisesid lehed
paiku. kuupäev

Vahtral paiku, õunapuul paiku.

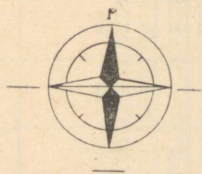
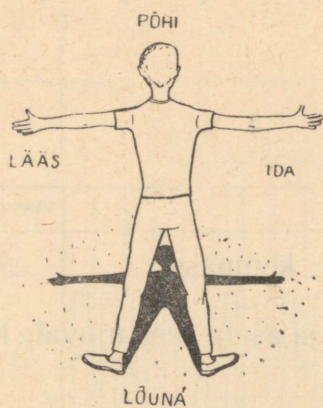
KRAADIKLAAS.

Soojakraadid asuvad ülalpool 0°-punkti, külmakraadid allpool 0°-punkti. Soojakraadid märgitakse +°, külmakraadid —°.

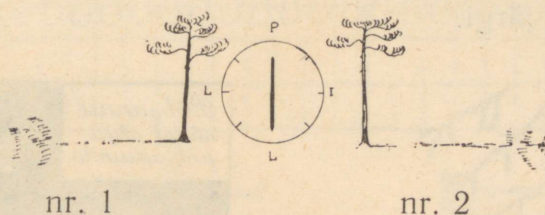

1. Märgi sinise pliiatsiga joonisel näidatud kraadid.
2. Kirjuta, mitu kraadi näitavad kraadiklaasid.
3. Joonista kraadiklaas ühes astmikuga ruudulisele paberile nii, et saab lugeda kraade üles 0-st kuni 20-ni ja alla 0-st kuni 20-ni (iga ruut 1 kraad).

Ilmakaared.

Märgi joonisel ilmakaared tähtedega.

Mõtle, kust ilmakaarest paistab päike nr. 1, 2 ja 3 puhul.

Kokkuvõte: Keskpäeval asub päike

Vari langeb siis

Hommikul tõuseb päike

Õhtul loojub päike

nr. 3

Vari on kõige lühem keskpäeval, kui päike on kõige kõrgemal. Ta langeb põhja suunas. Kui vaatad põhja suunas, siis on seljataga lõuna, paremal ida, vasakul lääts.

Paberile märgime ilmakaared järgmiselt:

üles — põhi — P

alla —

paremale —

vasakule —

Kompassi terasnõela sinine ots pöörduv alati põhja.

Kodune ülesanne: Valmista ise endale kompass!

Võta õmblusnõel, magnetiseeri ta koolis ära ja aseta vees ujuvale korgitükile!

Terasnõela üks ots pöörduv põhja, teine

Aknalauale kinnitatud lehele märgi, kus on sinu toas põhi.

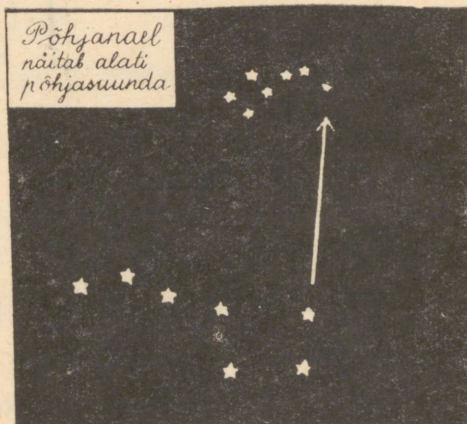
5. Meie koolimajast asuvad põhja pool

lõuna pool

ida „

lääne „

6. Kui kompassi ei ole, võib määrata ilmakaari puuokste järgi.

Puude oksad kasvavad lopsakamalt lõunapoolsel küljel. Millest see oleb? Märgi joonisel põhjasuund. (P)

Ilmavaatlused.

..... kuul.

1. Kõige soojem oli
kuupäev ja t°
2. Kõige külmem oli
kuupäev ja t°
3. Päikesepaistelisi ilmu oli
päevade arv
4. Sademetega päevi oli
päevade arv
5. Tuul puhus kõige sagedamini
ilmakaar

Pehmeid ilmu toovad

lõuna — tuuled.
lääne —

Jahedat ilma

põhja — tuuled.
ida —

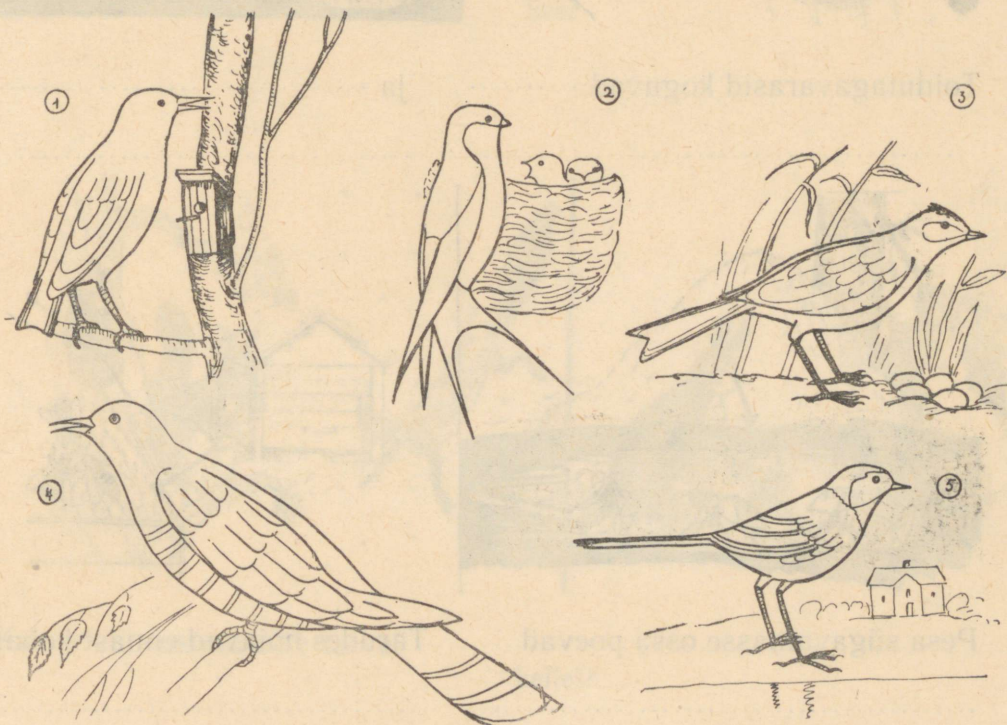
LINDUDE RÄNDAMISEST.

Hüvasti sõbrad,
 maa, taevas, metsad, veed.
 Lõuna poole algame,
 pääsukesed, teed.

1. Vaatlen oma koduümbruse linde. Enam ei näe ma

.....
 milliseid linde?

Õuel ja aias on näha veel

2. Rändlinnud lahkuvad meilt

.....
 millal?

tulevad meile tagasi

Kas tunned neid linde? Kirjuta lindude nimetuse juurde õige number!

Kägu
 Kuldnokk

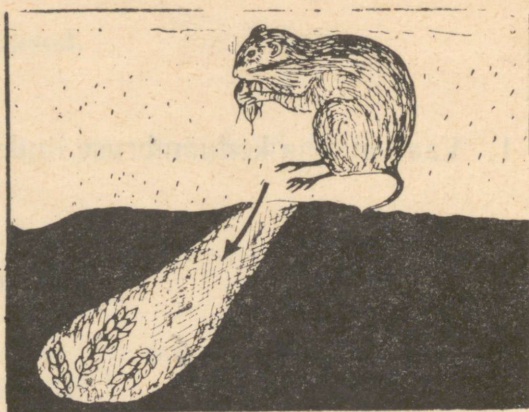
Lõoke
 Linavästri

Pääsuke

3. Kevadel nägin esimese rändlinnuna

.....
 missugust lindu?

VÄIKESED LOOMAD JA PUTUKAD
VALMISTUVAD TALVE VASTU.

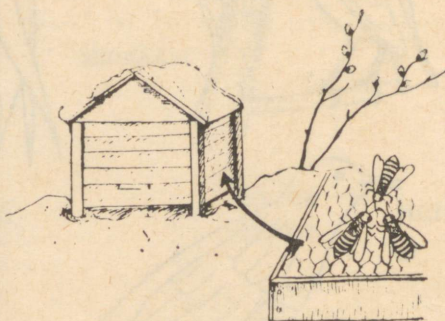

Toidutagavarasid koguvad

ja

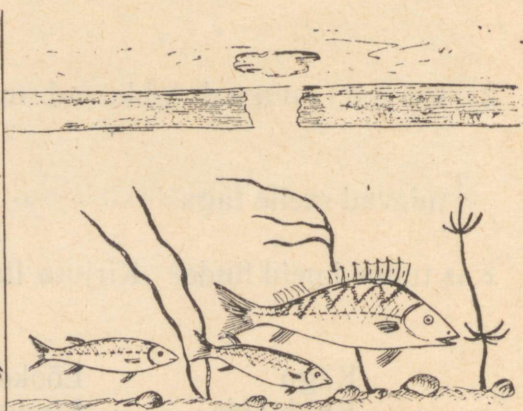
Pesa sügavamasse ossa poevad

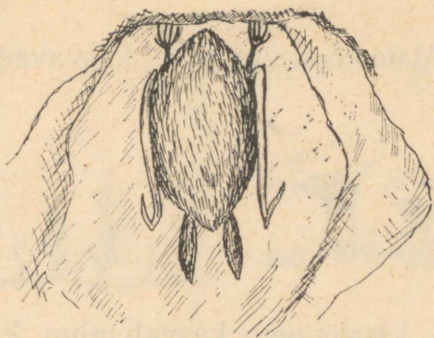
Tarudes hoiavad ennast kobaras

Mutt talvitub

Kalad laskuvad

Talveuinakus on ja
kes?

Karva värvus muutub talvel ja
kellel?

METSAD — MEIE MAA RIKKUS JA ILU.

1. Meie kooli ümbruses kasvavad järgmised puud:

Lisaks neile kasvab minu k o d u juures:

2. Märki, missugused puud kasvavad lehtpuumetsas:

.....

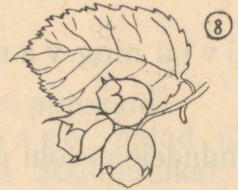
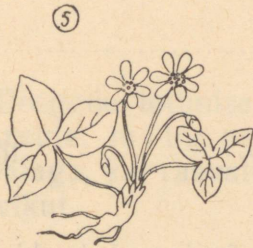
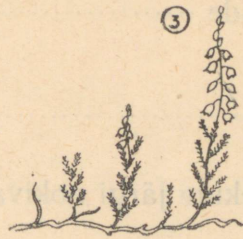
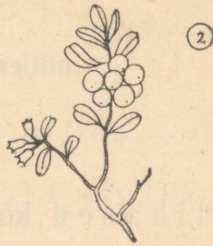
Okaspuumetsas kasvavad:

.....

3. Sügisel langetavad lehed -puud.
 missugused?

Talvel erinevad teistest puudest okaspuud. Mõttele, mille poolest. Alati rohelisti puud ja põõsaid nimetatakse igihaljasteks.

MIDA SAAME METSAST.

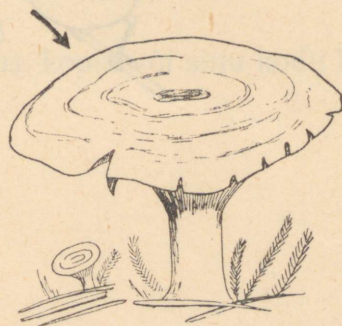
1. Kirjuta, missuguseid metsas kasvavaid taimi näed sa siin. Milliseid tead veel peale nende?

Mustikas
Pohl
Maasikas

Maikelluke
Sinilill
Kanarbik

Kukeseen
Pähkel

2. Mõistata, miks me ei korja neid seeni!

3. Missuguseid metsamarju oled söönud?

LINNUD TALVEL.

1. Mina toidan linde millega?

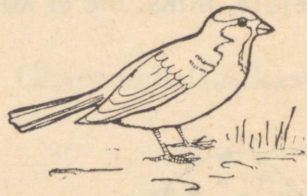
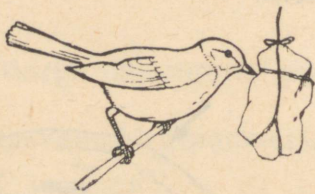
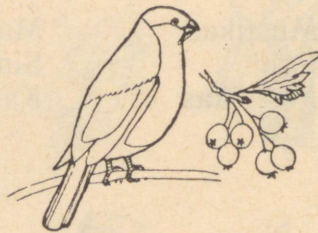
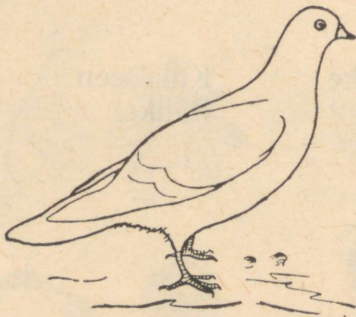
Minu tähelepanekute järgi nokivad t i h a s e d kõige meelsamini

..... leevikesed
mida? mida?

t u v i d ning v a r b l a s e d
mida?

Lindudele ei tohi anda toitu.
missugust?

2. Vaatle linde aias ja õuel. Oma vaatluste põhjal värvi nad ja kirjuta juurde nende nimetused.

3. Talvituvatest lindudest tunnen veel (joonista või kirjuta).

4. Poegade toitmise ajal hävitavad linnud kõige rohkem putukaid.

Arvuta, mitu putukat hävitavad rasvatihase pojad ühe nädalaga, kui rasvatihane toob poegadele päevas umbes 300 putukat ja röövikut.

Seleta, miks abistame linde talvel.

5. Jutusta, kuidas abistada linde talvel. Kus kooli või sinu kodu lähedal on lindude söötmismajake? Joonista see!

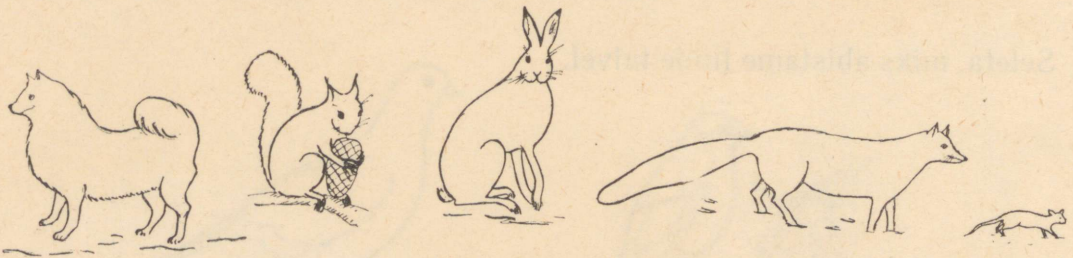
Metsloomad talvel.

JÄLJED LUMEL.

1. Pane tähele, milliseid jälgi või märke on sinu kodu või kooli juures värskel lumel.

Joonista nad ja mõista, kes neid on teinud?

2. Kirjuta, kes on siin käinud.

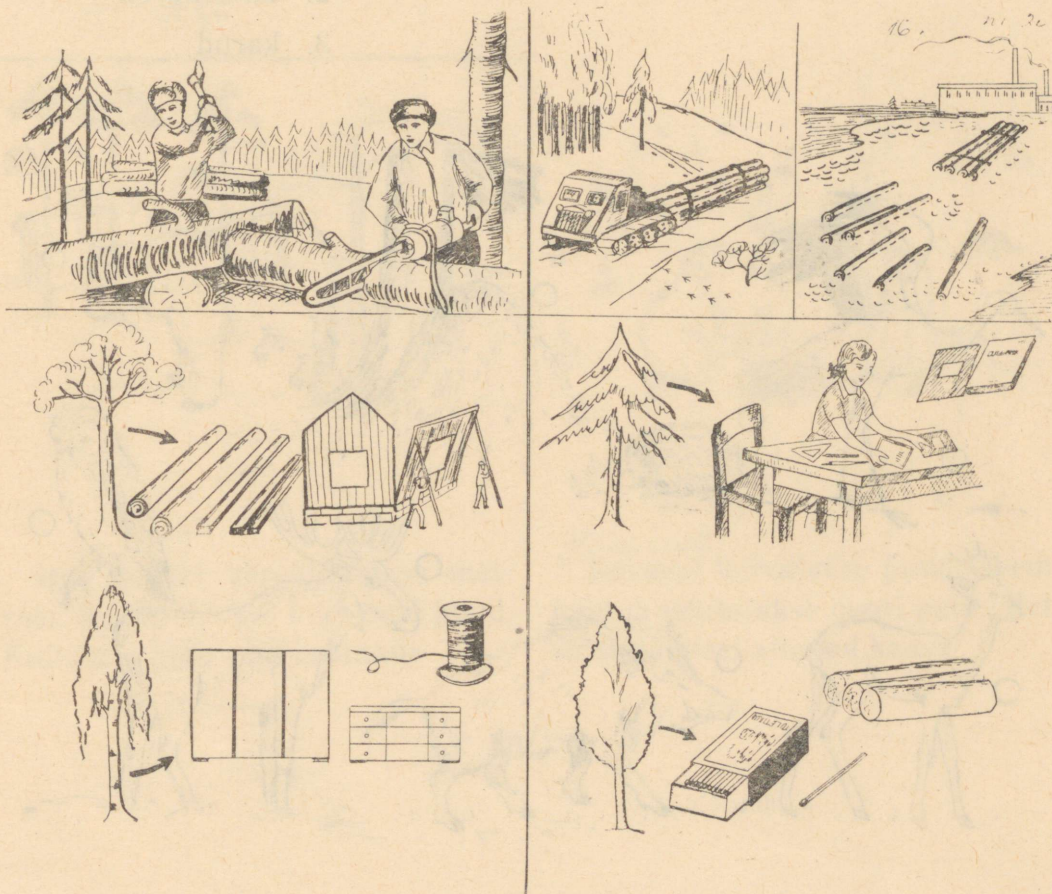

1.
2.
3.
4.

5.
6.
7.

METSA KASUTAMINE.

1. Minu kodus on puust valmistatud tarbeesemed:
2. Meie klassis on puust tehtud:
3. Jutusta piltide järgi, kuidas metsapuust saab tarbeese.

Männist saab:

Kuusest saab:

Kasest valmistatakse:

Haavast tehakse:

LOODUSKAITSE.

1. Meie linnas (rajoonis) on looduskaitse all järgmised

pargid:

puud:

muud paigad:

2. ENSV-s on looduskaitse all kõik laululinnud,

1. öökullid
2. toonekured
3. karud

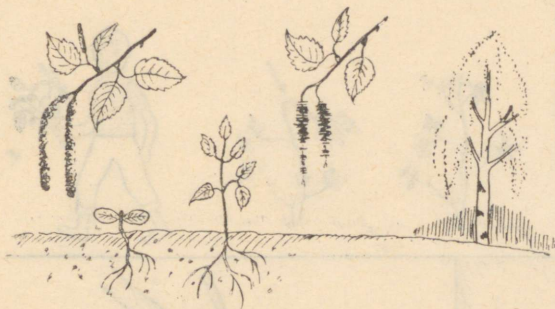
4. põdrad
5. siilid
6. sipelgad

7. metssead
8. metskitsed

Kirjuta looduskaitse all oleva linnu või looma juurde õige number.

METSA HOOLDAMINE.

3. HOIA PUID JA PÕÕSAID!

Väikestest puude seem-
netest kasvavad aastate
pärast

.....

Igal aastal kõrvaldatakse met-
sast h a i g e d ja kuivanud puud.
Kuivanud puid võib kasutada

.....

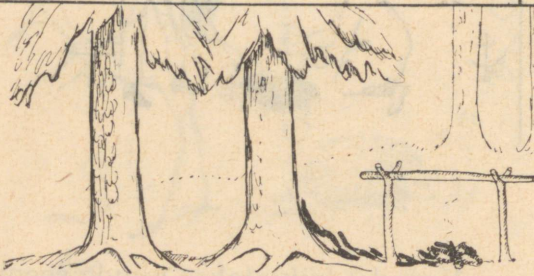
Kevadel külvatakse puude seem-
neid ja istutatakse noori puid. Met-
saistutamisel aitavad kaasa

.....

milleks?

MATKAL.

Mõtle ja jutusta, mida teevad need lapsed matkal halvasti.

Tasuta

Научно-исследовательский институт
педагогике Эстонской ССР

КРАЕВЕДЕНИЕ

экспериментальная рабочая тетрадь
для III класса городских школ

Toimetaja: E. Sööt.

Koostaja: M. Annilo